

Bezwaren jeugdhulpaanbieders en bevindingen jeugdautoriteit, naar onderwerp

De productenstructuur en de contractduur van acht jaar

Bezwaar- maker 1	Het baart ons zorgen dat de huidige uitvraag aan de aanbieders en de gekozen aanbestedingsroute zeer vergaande, negatieve gevolgen kan hebben voor het regionale jeugdzorglandschap en de jeugd-GGZ in Alkmaar. De continuïteit en kwaliteit van de zorg komt enorm onder druk te staan
Reactie	De keuzes in deze aanbesteding zijn gericht op het waarborgen van de kwaliteit en continuïteit op de langere termijn. Er is gekozen voor een contractduur van acht jaar om de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders voor een langere periode zorgcontinuïteit te bieden en hen in staat te stellen vorm en inhoud te geven aan de doelen die zijn gesteld. De nieuwe productenstructuur is gericht op kwaliteit door specifieke dienstverlening te onderscheiden waar we als gemeenten op kunnen sturen en monitoren.

Bezwaar- maker 1	Het baart ons zorgen dat de huidige uitvraag aan de aanbieders en de gekozen aanbestedingsroute zeer vergaande, negatieve gevolgen kan hebben voor het regionale jeugdzorglandschap en de jeugd-GGZ in Alkmaar. Tarieven die niet kostendekkend zijn, zullen resulteren in "Cherry Picking", hetgeen er op neerkomt dat niet alle zorg mogelijk is of geboden kan worden.
Reactie	Al eerder is toegelicht dat de regio reële tarieven handhaaft. In de nieuwe productenstructuur onderscheiden we specifieke producten met bijbehorende eisen in het Aanbestedingsdocument en de bijbehorende bijlagen. Als blijkt dat aanbieders vanuit 'cherry picking' niet de juiste zorg leveren, zal hierover het gesprek met de aanbieder worden gevoerd. Vanuit Opdrachtgever is sturing op een succesvolle afronding of wel het duurzaam borgen van de hulpverlening noodzakelijk. Doordat problematiek vaak langdurig is en er wordt gestreefd naar een zo zelfredzaam mogelijk leven, is het logisch dat Opdrachtgever een grote rol inneemt in het toeleiden, organiseren en monitoren van de hulp. Periodiek wordt gekeken of de gestelde doelen en de te behalen resultaten voor de cliënt worden bereikt en hierover gaan we in gesprek met de aanbieder om de conformiteit aan de gestelde eisen te waarborgen.

Bezwaar- maker 3	De voorwaarden van het huidige systeem betekenen voor ons dat we selectief moeten zijn in ons aanbod. Uit onderzoeken blijkt dat het veel aantrekkelijker is om de 'krenten uit de pap te pakken' en je te richten op enkelvoudige en minder complexe zorg. De conclusies van de staatssecretaris en alle publicaties van de laatste tijd laten dat eveneens zien.
Reactie	Doordat we nu over gaan naar een productenstructuur met specifieke bijbehorende eisen kunnen we daar als gemeenten veel beter op sturen. Als blijkt dat aanbieders vanuit 'cherry picking' niet de juiste zorg leveren, zal hierover het gesprek met de aanbieder worden gevoerd.

Bezwaar- maker 3	<p>De regio Alkmaar heeft een systeem opgezet met nieuwe producten en intensiteiten. Dit is met name een grote verandering voor het ambulante werk. In het huidige systeem wordt simpelweg gebruik gemaakt van tarieven die gebaseerd zijn op de ingezette functies per uur ($p \cdot q$). In het nieuwe voorstel wordt gebruik gemaakt van integrale tarieven, die variëren per product, intensiteit en ingezette mix van functies.</p> <p>Gelet op het feit dat het een nieuw systeem betreft, is het lastig voor onze organisatie om te bepalen wat dit gaat betekenen (zowel financieel als zorginhoudelijk). Het nieuwe systeem geeft onze organisatie geen zekerheid over definities en interpretatie. Het gaat gepaard met veel vragen en onduidelijkheden. Ondanks het grote aantal gestelde vragen in de Nota van inlichtingen en een extra vragenronde (die de tijd voor de inschrijving heeft verkort) hebben de antwoorden niet de duidelijkheid gebracht die nodig is om met een gerust hart te kunnen inschrijven. Meerdere interpretaties blijven mogelijk en zorgen daarmee voor onzekerheid. Dit geldt ook voor de geformuleerde 'intensiteiten', waar wij als organisatie rekening mee moet houden. Tevens als antwoord op de vragen heeft de regio aangegeven: "In algemene zin merkt Opdrachtgever op dat er een nieuwe perceelindeling wordt ingevoerd. Een vergelijking met de huidige tarieven is niet reëel te maken...", Nota van Inlichtingen, antwoord bij vragen 300386 t/m 300390, dat de gewijzigde percelen en tarieven zich niet lenen voor een directe vergelijking met de huidige tarieven en de aangeboden producten. De gevolgen voor 'verblijf' zijn niet duidelijk, noch de consequenties voor veelbelovende projecten.</p>
Reactie	<p>Opdrachtgever onderkent dat de nieuwe contractering aanzienlijke veranderingen omvat voor aanbieders. Opdrachtgever is van mening dat deze veranderingen noodzakelijk zijn om de gewenste beweging (transformatie) tot stand te brengen. Voor het vaststellen van de functiemix per product - en vervolgens het bijbehorende tarief - is een zorgvuldig proces doorlopen. De markt is geconsulteerd en er is onderzoek verricht door specialisten. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van regionale en landelijke benchmarkgegevens. In de marktverkenning is er op alle afzonderlijke reacties/vragen van aanbieders een antwoord gegeven. In een aantal gevallen heeft dat geleid tot aanpassingen van parameterwaarden. Een vergelijking met de huidige tarieven is niet te maken omdat de indelingen afwijken van de huidige situatie. Zo bestonden bijvoorbeeld in de huidige systematiek niet de opleidingsniveaus hbo+ en wo++ en ook zitten er grote verschillen in de invulling van de functieomschrijvingen. Er is voor deze nieuwe indeling gekozen omdat deze beter aansluit bij de landelijk gehanteerde indeling. Gedurende de contractperiode zijn er mogelijkheden voor tariefwijzigingen als deze voortkomen uit inhoudelijke aanpassingen en ontwikkelingen van de jeugdhulp.</p> <p>Voor wat betreft de gevolgen voor 'verblijf' organiseert Opdrachtgever een systeem met Ontwikkeltafels waarin gemeenten en aanbieders gezamenlijk vorm geven aan de transformatie van jeugdhulp met verblijf en de daaraan verbonden vormen van ambulante jeugdhulp. De contracten bieden voldoende ruimte om op basis van de in dit proces opgedane inzichten de contracten in een alsdan gewenste richting aan te passen.</p>

Bezwaar- maker 3	De contractering voor kleinschalige woonvoorzieningen ontbreekt.
Reactie	Kleinschalige woonvoorzieningen is een product dat de gemeenten gezamenlijk met aanbieders verder gaan ontwikkelen. Kleinschalige woonvoorzieningen worden nu ook niet ingekocht. Kleinschalige woonvoorzieningen blijven ook in de nieuwe inkoop maatwerk, omdat deze ook niet voldoen aan de huidige uitgangspunten van de nieuwe inkoop. Vanuit de Ontwikkeltafels wordt invulling gegeven aan het Thuis van Noordje en de wijze waarop de Kleinschalige woonvoorzieningen worden ontwikkeld en de eisen waaraan deze moeten voldoen. Pas daarna wordt de kleinschalige woonvoorzieningen als innovatie meegenomen in de nieuwe contractering.
Bevinding Jeugd- autoriteit	De contractperiode betreft een periode van acht jaar (2023-2030) met stilzwijgende verlenging met drie jaar. Dit is een zeer lange contractperiode. In hoeverre zijn tussentijdse bijstellingen van producten en tarieven mogelijk waarbij aanbieders duurzaam kostendekkend kunnen blijven functioneren? Zie bijvoorbeeld de huidige sterk oplopende energiekosten (hoewel buiten scope, merken we op, dit geldt nog nadrukkelijker voor 'verblijf').
Reactie	De keuze voor de duur van acht jaar plus drie jaar verlengingsoptie is gemaakt om jeugdhulpaanbieders in staat te stellen vorm en inhoud te geven aan de gestelde ontwikkelopgave en ter waarborging van de zorgcontinuïteit voor langere duur voor de regio Alkmaar. Complexe transformatie vraagt een langere doorlooptijd. De contractperiode bevat een aantal evaluatiemomenten (2025, 2027, 2030). Dit zijn de momenten waarop grotere wijzigingen doorgevoerd kunnen worden. In de Overeenkomst - artikel 5.4 - is ten aanzien van de tarieven opgenomen dat deze door Opdrachtgever kunnen worden aangepast indien en voor zover kostenontwikkelingen in de branche of voortgang in de transformatie daartoe aanleiding geven.

De tarieven, de bijbehorende indexering 2022-2023 en de functiemix:

Bezwaar- maker 1	Het baart ons zorgen dat de huidige uitvraag aan de aanbieders en de gekozen aanbestedingsroute zeer vergaande, negatieve gevolgen kan hebben voor het regionale jeugdzorglandschap en de jeugd-GGZ in Alkmaar. De tarieven zijn niet kostendekkend
Reactie	Opdrachtgever heeft gekozen voor een tarievenmix die realistisch is vanuit het perspectief van de hulpvraag. Het is aan Opdrachtnemer om in de bedrijfsvoering de kosten hiermee in overeenstemming te brengen. Het aanbestedingsproces voorziet in een ontwikkelfase waarin het aanbod zich zodanig kan ontwikkelen dat de doelen van Opdrachtgever behaald worden. Als gevolg hiervan kunnen tarieven in de loop van de contractperiode worden aangepast. Door de differentiatie aan te brengen tussen BGGZ, SGGZ, Hoogspecialistische GGZ en forensische GGZ verwacht de regio dat het mogelijk is om de juiste zorg kostendekkend te kunnen leveren. Wel ziet de regio verschillen bij aanbieders in de mate waarin zij zelf grip op hun eigen kostenstructuur hebben, zodat er kostenefficiënt geleverd kan worden. Dit ziet de regio echter als een taak die volledig onder de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder zelf valt.

Bezwaar- maker 2	In 2021 is door de regio Alkmaar beweerd dat er op dat moment voor 2022 reële tarieven waren vastgesteld, hoe kan het dan zijn dat met alle kostenstijgingen waar een aanbieder mee te maken heeft de tarieven in 2023 zo kunnen dalen. De tarieven voor 2023 zijn dusdanig gedaald dat wij bij veel van de producten niet meer kostendekkend kunnen werken als (hoog) gespecialiseerde jeugdhulpaanbieder.
Reactie	Het vertrekpunt van de tarieven zijn de nieuwe perceelindelingen. Bij reële tarieven geldt niet de eis dat de tarieven voor iedere aanbieder kostendekkend moeten zijn, maar voor de redelijk efficiënt functionerende aanbieder. Het nieuwe tarief voor gezinshuizen is nagenoeg gelijk aan het tarief dat uit de (bij de <i>Handreiking tariefstelling gezinshuizen</i>) behorende rekenmodule komt (namelijk € 145,68), uitgaande van vier kinderen per fte gezinshuisouder. Het aantal opleidingsniveaus is in de nieuwe inkoop meer gedifferentieerd (b.v. naast hbo ook hbo+). Daarnaast is de indeling van producten veranderd. Voor Integrale ambulante jeugdhulp werd uitsluitend met opleidingsniveaus gerekend, voor Duurzaam ambulante jeugdhulp zijn de daarin zestig opgenomen producten samengevoegd tot elf producten. Onder verblijfsproducten was een grote diversiteit die nu teruggebracht is tot een aantal producten die de kern van de jeugdhulp weergeeft, in plaats van de specifieke situatie van één aanbieder. Daarnaast waren de oude tarieven voor verblijf veelal inclusief alle bijkomende zorg (niet betrekking hebbende op de huisvesting en de reguliere zorg die betrekking heeft op het verblijf), die vanaf 2023 apart aan het verblijfstarief kan worden toegevoegd.

Bezwaar- maker 2	De CAO Jeugdzorg is voor 2021 met terugwerkende kracht met 2% gestegen, in 2022 nog eens met 3% en voor 2023 wederom met 3%. Dit komt neer op een loonkostenstijging structureel van 8% in 2023, dit naast de incidentele vergoedingen.
Reactie	In Bijlage D. treft u de concepttarieven voor 2023 aan. Deze tarievenlijst is gebaseerd op de thans bekende cao-cijfers.

Bezwaar- maker 2	De tariefopbouw voor 2023 is een mix tarief en zijn niet aanbieder specifieke tarieven. Iedere organisatie kent een andere kostenopbouw, waarbij onze organisatie niet is te vergelijken met een andere aanbieder juist vanwege het (hoog) specialistische aanbod, zowel ambulante als ook residentieel.
Reactie	Opdrachtgever heeft gekozen voor een tarievenmix die realistisch is vanuit het perspectief van de hulpvraag. Het is aan opdrachtnemer om in de bedrijfsvoering de kosten hiermee in overeenstemming te brengen. Het aanbestedingsproces voorziet in een ontwikkelfase waarin het aanbod zich zodanig kan ontwikkelen dat de doelen van opdrachtgever behaald worden. Als gevolg hiervan kunnen tarieven in de loop van de contractperiode worden aangepast.

Bezwaar- maker 2	Net als vele andere collega instellingen heeft ook onze organisatie te maken met het verkrijgen van de juiste medewerkers en mochten deze al te vinden zijn, dan moet meestal hoog ingeschaald worden om iemand ook binnen de organisatie te krijgen.
Reactie	De krapte op de arbeidsmarkt en het tegen hoger salaris aannemen van personeel heeft mede ertoe geleid dat het percentage inschaling t.o.v. het maximum van de schaal voor de wo+ is verhoogd van 93% naar 95% en voor wo++ van 93% naar 97%. Daarnaast is ook de inschaling per opleidingsniveau 'verzwaard'. HHM hanteerde als basiswaarde 93% van het maximum, maar heeft n.a.v. de marktverkenning dit percentage opgehoogd voor de hogere opleidingsniveaus vanwege de krappe arbeidsmarkt in de regio.

<p>Bezwaar- maker 2</p>	<p>De SROI verplichting is niet meegenomen in de tariefberekening.</p> <p>Tekst inkoopdocument regio Alkmaar: <i>Als Opdrachtnemer bij Opdrachtgever meer dan € 200.000, -- op jaarbasis aan geleverde jeugdhulp declareert, zet Opdrachtnemer 5% van zijn jaaromzet in het kader van de Overeenkomst in voor Social Return, volgens de bepalingen op de website https://www.rpa-nhn.nl/projecten/social-return-investment.</i></p> <p>Deze SROI als verplichting is volgens onderstaande overweging van de rechtbank den Haag niet opgenomen in de tarieven. Hetzelfde speelt ook bij de regio Alkmaar ook hier is de SROI niet opgenomen in de tarieven. Tussenvonnis Rechtbank Den Haag, Zaaknummer: 200.297.037/01 Zaak-/ rolnummer rechtbank: C/09/609811/ KG ZA 21-315 <i>Dat het tarief (reëel) ruimte biedt om voor de gezinshuizen genoeg inkopen te doen bij bedrijven die werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is zonder toelichting, die ontbreekt, ook niet aannemelijk. De voor het tarief berekende onkostenvergoeding is immers ter dekking van een verscheidenheid aan kleine, min of meer dagelijkse en aan de jeugdigen gebonden kosten. Niet valt in te zien hoe voor deze zeer diverse posten, op reële wijze en voor 5% van de opdrachtwaarde, inkopen kunnen worden gedaan bij de specifieke SROI-bedrijven. Bovendien hebben HHM en de Gemeenten voor deze onkostenvergoeding het bedrag gekozen dat de onkosten dekt van pleegzorgouders die geen SROI- of MVI-verplichtingen hebben.</i></p>
<p>Reactie</p>	<p>Samen met de SROI-coördinator wordt gezocht naar de mogelijkheden om invulling te geven aan de 5% SROI-verplichting.</p> <p>De uitspraak van de rechter over de SROI betreft specifiek gezinshuizen. Anders dan bij veel andere opdrachten, zoals bijvoorbeeld bij bouwprojecten of groenvoorziening, zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt niet (of nauwelijks) inzetbaar voor de jeugdzorg die in de gezinshuizen aan de jeugdigen moet worden geboden. In het gezinshuis wonen twee volwassenen gezinshuisouders langdurig samen met de kinderen en de (enige) vanuit de opdracht betaalde gezinshuisouder moet hoog zijn opgeleid (in beginsel hbo) en moet fulltime professionele begeleiding aan de jeugdigen bieden. Ook de jeugdhulpaanbieder en de gedragswetenschapper die vanuit de organisatie voor de jeugdigen moeten worden ingezet, moeten hoog zijn opgeleid (hbo en wo) en in hun werk professionele begeleiding aan de geplaatste jeugdigen kunnen bieden. Het (reëel veronderstelde) gezinshuistarief is berekend op basis van het door deze beroepskrachten te besteden uren, zonder uren- of financiële opslag voor social return. Het hof acht zeer onaannemelijk dat er mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bestaan (en zijn te vinden) die over de juiste kwalificaties voor deze begeleiding van de jeugdigen beschikken – laat staan dat die er in voldoende mate zijn om ze voor 5% van de opdrachtwaarde in te zetten. Het ligt ook niet voor de hand om de 5% af te trekken van de werktijd van de gezinshuisouder die als voltijdsgezinsouder werkzaam moet zijn, juist omdat deze ouder wordt geacht voltijds werkzaam te zijn en de tarieven daarop zijn afgestemd.</p>

Bezwaar- maker 3	De tariefstelling is voor onze organisatie niet acceptabel, ze zijn niet kostendekkend. Het opleggen van te lage tarieven leidt tot vershraling en uiteindelijk tot verslechtering van de kwaliteit van de zorg, met mogelijk langere doorlooptijden. Het terugdringen van de zorgkosten moet niet worden gedaan via de tarieven, maar in plaats daarvan via inhoudelijke verbeteringen. Hierbij valt onder andere te denken aan lagere instroom in gespecialiseerde hulp, kortere doorlooptijden en andere vormen van behandeling. Als organisatie zullen wij worden genoodzaakt om een aantal ingezette verbeteringen in de zorg -zoals die ook door de gemeenten worden ondersteund- te moeten afbreken. Voor zowel de regio als ons zou dit een ongewenste ontwikkeling zijn.
Reactie	Het terugdringen van de zorgkosten is niet een doel vanuit de gemeenten. Zoals de gemeenten in hun visie hebben geformuleerd, is het uiteindelijke doel van de jeugdhulp om jeugdigen te laten opgroeien tot zelfstandige volwassenen die meedoen in de maatschappij. De inhoudelijke verbeteringen die u noemt zijn juist de doelen die de regio Alkmaar heeft geformuleerd om dit doel te bereiken.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Funciemix bij producten / inschalingspercentage / opslag voor ORT: in welke mate is aangetoond dat deze verhouding reëel is?
Reactie	Voor de genoemde drie elementen van het tarief zijn – tijdens de marktverkenning - per product de concept-parameterwaarden aan de aanbieders voorgelegd met het verzoek om een reactie. Op basis van een analyse van alle reacties zijn bepaalde parameterwaarden aangepast om ze meer 'reëel' te maken voor het specifieke product en de regionale omstandigheden.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Er is door HHM geen uitvraag gedaan naar feitelijke parameterwaarden bij de regionale aanbieders, maar met door HHM reëel ingeschatte parameterwaarden (o.b.v. vergelijking met andere onderzoeken) – vanwaar deze keuze ?
Reactie	<p>De reden voor de aanpak van HHM is verwoord in de rapportage over de opbouw van de tarieven (Bijlage G. Tarievenonderzoek 2023) en in de video die bij de start van het onderzoek is verspreid onder de jeugdhulpaanbieders.</p> <p>Op grond van de ervaringen vanuit HHM in een brede reeks van vergelijkbare trajecten heeft HHM de volgende aanpak voorgesteld. Eerst is vanuit de beschrijvingen van de gevraagde diensten/producten in de concept perceelbeschrijvingen - met kennis van HHM en Regio Alkmaar en door nader onderzoek op basis van diverse bronnen - een voorlopige keuze gemaakt op de afzonderlijke parameters in het kostprijsmodel. Vervolgens is door middel van onderzoek bij de regionale aanbieders nader verkend in hoeverre die initiële keuzes als passend bij de uitvoeringspraktijk van de betreffende producten worden ervaren en welke aangepaste keuzes mogelijk beter passen en dus 'meer reëel' zijn. Dit is gebeurd door, per product en per parameter, aanbieders schriftelijk te vragen naar hun reacties. Alle opmerkingen en voorstellen tot aanpassing van parameterwaarden die van de aanbieders zijn ontvangen, zijn door ons op inhoud gewogen. Dat heeft op enkele punten geleid tot aanpassing van parameterwaarden. In een Nota van Inlichtingen is een overzicht gemaakt van alle reacties van de aanbieders met onze duiding daarvan.</p> <p>De redenen voor onze aanpak waren de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uit eerdere kostprijsonderzoeken van HHM en andere organisaties blijkt dat de aanbieders op vrijwel alle parameters in het kostprijsmodel van elkaar verschillen. De uitvoeringspraktijk die in de loop van vele jaren is ontstaan, vaak met een historie vanuit de opbouw van de Nederlandse verzorgingsstaat, heeft tot grote variatie geleid tussen instellingen. Daar waar de ene organisatie heeft ingezet op zelforganiserende teams met een lage overhead; heeft een andere organisatie vooral geïnvesteerd in een optimale deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg. Kostprijsonderzoeken die beginnen met een uitvraag, laten steeds de grote variatie zien die in de afgelopen jaren in de uitvoeringspraktijk is ontstaan. • Door individueel kostprijsonderzoek met een uitvraag vooraf te doen, wordt door de gemeenten in de regio de indruk gewekt dat de uitkomsten daarvan direct worden vertaald naar de opbouw van tarieven. Het gemiddelde van de bandbreedte op een bepaalde parameter wordt dan door gemeenten soms als reëel verondersteld, terwijl er overwegingen kunnen zijn die maken dat daarvan moet worden afgeweken. Het is immers niet het gemiddelde waar een gemeente van moet uitgaan, maar de redelijk efficiënt functionerende aanbieder. <p>Het onderzoek naar de individuele uitvoeringspraktijk van de aanbieders in de regio is van belang, maar de praktijk leert dat het zinvoller is om die praktijk uit te vragen aan de hand van parameters en concept parameterwaarden per product dan om te starten met een individuele uitvraag zonder deze context.</p>

Bevinding Jeugd- autoriteit	Productiviteit: ambulante 68,3% is in zowel absolute als in relatieve zin een hoog percentage – wat is de onderbouwing hiervan? In hoeverre is hierbij rekening gehouden met de arbeidsmarktkrapte, het (hoge) verloop in de (jeugd)zorgsector en het hoge ziekteverzuim hetgeen de productiviteit negatief beïnvloedt?
Reactie	Het Bureau HHM heeft de productiviteit bepaald door de aanstellingsuren te corrigeren voor niet werkbare uren en niet cliëntgebonden uren (zie tabel 3 van het tarievenonderzoek). Voor verloop is niet gecorrigeerd. Dat is ook niet gebruikelijk. Arbeidsmarktkrapte heeft geen invloed op de productiviteit. Voor de bepaling van de productiviteit is een conceptversie van tabel 9 (Uitwerking declarabiliteit) tijdens de marktverkenning voorgelegd aan de aanbieders met het verzoek om een reactie.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Personeel Niet In Loondienst(PNIL): ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven die daarmee gemoeid zijn, wordt een opslag van 1% op in de berekening van kosten van het uitvoerend personeel genomen. Deze waarde is berekend op basis van de aanname dat er sprake is van gemiddeld 10% van de personele mutaties waarbij vervanging voor een periode van plm. twee maanden wordt opgelost door PNIL, waarvoor de kosten ca. 10 à 20% hoger liggen dan de reguliere medewerkers wel in loondienst. Op welke wijze is de realiteit van deze aanname onderbouwd?
Reactie	Het toetsen van alle concept-parameterwaarden is het onderwerp geweest van de marktverkenning. Over de PNIL zijn enkele vragen gesteld tijdens de marktverkenning in relatie tot de arbeidsmarkt schaarste. Besloten is om niet de PNIL op te hogen. Om tegemoet te komen aan de huidige schaarste op de arbeidsmarkt is de inschaling per opleidingsniveau aangepast en het percentage van het maximale salaris voor wo+ en wo++ verhoogd. De salarismix is aangepast op basis van de consultatie van de markt. Verder wordt gewerkt met meerjarige contracten (een contractperiode van acht jaar met stilzwijgende verlenging van drie jaar). Met een dergelijk lange contractperiode worden jeugdhulpaanbieders in staat gesteld om meer personeel in loondienst te nemen en de flexibele schil (PNIL) beperkt te houden.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Risico-opslag is 2% voor weerstandsvermogen. Waarom is geen opslag voor innovatie opgenomen (1-2%)?
Reactie	De gemeenten willen graag gezamenlijk innoveren. Aanpassingen in de bedrijfsvoering van jeugdhulpaanbieders voor veranderingen in de markt of doorontwikkeling van de reguliere taken horen uit de reguliere bedrijfsvoering van jeugdhulpaanbieders te worden gefinancierd. De gemeenten hebben ook aangegeven dat zij graag gezamenlijk willen leren en ontwikkelen. Het kan voorkomen dat er daarna een specifieke ontwikkeling ingezet moet worden om nieuwe producten of werkwijzen te ontwikkelen en implementeren. Op dit moment valt de impact nog niet vast te leggen, omdat de gemeenten deze ontwikkeling samen met jeugdhulpaanbieders uitwerken. De gemeenten maken budget vrij voor innovatie gelinkt aan de gezamenlijke ontwikkeling. Vanuit gemeenten en jeugdhulpaanbieders wordt een investering verwacht. Dat hoeft niet altijd financieel te zijn.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Indexatie: bij vraag 57 NVI wordt aangegeven dat indexatie jaarlijks naar actueel prijspeil plaatsvindt. Is hierbij nog sprake van een inhaaleffect als de CAO onderhandelingen leiden tot uitstel van de aanpassing van de tarieven? En wat is op dit moment de koers voor indexatie 2023?
Reactie	<p>In Bijlage D. treft u de concepttarieven voor 2023 aan. Deze tarievenlijst is gebaseerd op de thans bekende cao-cijfers.</p> <p>De tarieven zijn gebaseerd op het prijspeil 1 januari 2022. Er moet dus nog correctie / indexatie naar prijspeil 2023 plaatsvinden. De regio Alkmaar hanteert daarbij een methodiek waarbij ontwikkeling in loonkosten en materiële kosten onderkend wordt. In de component loonkosten vindt inderdaad nog een inhaaleffect plaats. Verschillende producten kennen eigen 'mandjes' van cao-wegingen waarmee de loonkostencomponent geïndexeerd wordt. Het gaat te ver om alle varianten in detail te beantwoorden. Conform indexeringsmethodiek vanuit de gemeenten vinden per cao nader te wegen in mandjes en met de materiele kosten component) de volgende indexeringen plaats van 1 januari 2022 naar 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De actuele GGZ cao is enkele maanden bekend. Indexering van 1 januari 2022 naar 2023: cao GGZ: 3,9% (2% + 1,9%), • De cao GHZ is recent, per 1 mei 2022, gesloten. Indexering van 1 januari 2022 naar 2023: cao GHZ: 4,1% (2,2%+1,9%) • Er is voor de cao Jeugdzorg een onderhandelingsakkoord waarvan de kans groot is dat deze zich in een definitieve cao vertaalt, waar we bij de volgende berekening vanuit gaan. Indexering van 1 januari 2022 naar 2023: CAO JZ: 7,1% (2% terugwerkend 2021 + 3% + 1,9%).
Bevinding Jeugd- autoriteit	In de aanbesteding is een opslag voor SROI van 5% opgenomen. In welke mate is hiermee rekening gehouden bij de tariefstelling gezien de insteek van kostendekkende tarieven?
Reactie	Het Bureau HHM heeft de SROI niet eerder vertaald in een opslag voor het tarief. Het betreft geen financiële verplichting, maar het gaat om de keuzes die een organisatie maakt met betrekking tot de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Samen met de SROI-coördinator wordt gezocht naar de mogelijkheden om invulling te geven aan de 5% SROI-verplichting.

Handreiking Benchmark Onderzoek van Berenschot (april 2022):

Bevinding Jeugd- autoriteit	Opslag voor overhead (30% voor 'micro' aanbieders en 40% voor alle anderen) zit aan de lage kant ten opzichte van het onderzoek uitgevoerd door Berenschot in 2022 (zie HHM onderzoek pagina 33). Waarom is hiervoor gekozen ?
Reactie	De reden voor deze keuze is uitgelegd op pagina 33 van het tarievenonderzoek vanuit het bureau HHM. Het Bureau Berenschot kwam in Alkmaar voor de GGZ en de jeugdhulpaanbieders in 2018 weliswaar hoger uit, maar hanteert meer recent lagere percentages. In de mix is ook de gehandicaptenzorg meegenomen. Opdrachtgever neemt aan dat de Jeugdautoriteit verwijst naar het onderzoek van het Bureau Berenschot voor de gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort en De Ronde Venen. Dat is namelijk het enige onderzoek van het Bureau Berenschot uit 2022 dat HHM aanhaalt op pagina 33 van het tarievenonderzoek. De opslagpercentages voor overhead liggen onder de percentages die het bureau HHM heeft toegepast.

Bevinding Jeugd- autoriteit	Heeft de regio een vergelijking laten uitvoeren naar de uitkomsten van het Berenschot 2022 onderzoek en het HHM 2022 onderzoek? Zo ja, wat zijn hiervan de uitkomsten? Zo nee, waarom niet?
Reactie	Neen. Hier speelt overigens nog wel een behoefte aan verduidelijking van de vraag: wordt hier het Berenschot 2022 onderzoek bedoeld dat 6 april is gepubliceerd? Dan is het antwoord Neen, want we zijn al veel eerder begonnen. Wordt een ander onderzoek van Berenschot bedoeld, als bijvoorbeeld het onderzoek dat de regio Alkmaar in 2018 heeft laten opstellen in kader van tarifiering van jeugdhulpproducten 2018-2021 dan is het antwoord ook neen. HHM heeft opnieuw, gebaseerd op de meest recente informatie, kostprijs- en tariefonderzoek uitgevoerd.

Bezwaar- maker 1	Onze inzet is helaas tot op heden onvoldoende gehonoreerd in de vorm van aanpassingen naar reële en marktconforme tarieven, zoals onder andere beschreven in het Benchmark Onderzoek van Berenschot (april 2022), dat de titel draagt: "Update Kostprijzen in de Jeugdwet, een handreiking voor gemeenten en aanbieders."
Reactie	De handreiking biedt geen handvatten voor het tarief dat individuele gemeenten voor specifieke producten moeten hanteren (p. 5). In de handreiking wordt gewerkt met twee normatieve waarden voor de productiviteit (omdat gemeenten verschillend omgaan met declarabele tijd, p. 11). De handreiking bevat geen informatie over welke salarisschalen per opleidingsniveau zijn gehanteerd bij de berekening van uurtarieven per opleidingsniveau. Deze handreiking is verschenen na het openbaar maken van de aanbestedingsdocumenten.

Bezwaar- maker 1	Het baart ons zorgen dat de huidige uitvraag aan de aanbieders en de gekozen aanbestedingsroute zeer vergaande, negatieve gevolgen kan hebben voor het regionale jeugdzorglandschap en de jeugd-GGZ in Alkmaar. De verandering naar producten is niet in lijn met landelijke ontwikkelingen zoals beschreven in het onderzoek van Berenschot in geval van een PxQ-bekostiging.
Reactie	<p>In lijn met de handreiking zijn het ‘Overkoepelend kader Jeugd’ en de ‘Regionale visie op ambulante jeugdhulp’ en de ‘Visie op transformatie jeugdhulp met verblijf’ opgesteld. Om objectief te komen tot reële tarieven hebben de gemeenten het tarievenonderzoek door HHM laten verrichten.</p> <p>Berenschot vermeld het volgende op pag. 7 onder 1.2: Zij (gemeenten) blijken hierbij met name kritisch te kijken naar de hoogte van de tarieven (de P in P*Q) en minder naar doorlooptijd en volumes. Onze aanbeveling is dat gemeenten deze elementen in samenhang bezien, omdat tarief, volume en doorlooptijd tezamen de totale kosten bepalen. Om goed te kunnen sturen op doorlooptijd en volume, is het van belang dat de geboden tarieven reëel zijn. Dat wil zeggen, ten minste kostendekkend om aan de vereiste kwaliteit te kunnen voldoen.</p> <p>En op pag. 8 onder 1.3: Wanneer gemeenten en aanbieders met elkaar het gesprek voeren over het verminderen van volumes en het verkorten van doorlooptijden, gaat het veel meer over stappen rondom preventie van (zware) zorg en maatregelen die onnodig lange trajecten voorkomen. Dit betekent dat zo veel mogelijk voorkomen moet worden dat jeugdigen zorg nodig hebben. En indien die zorg toch nodig is dat deze zo kort mogelijk duurt, maar ook zo lang als noodzakelijk. Want wanneer minder jeugdigen aanspraak maken op de Jeugdwet, is dat in zijn totaliteit altijd goedkoper dan een lager tarief per jeugdige.</p> <p>Berenschot geeft een advies over een te volgen systematiek. Dit is een soortgelijke systematiek zoals die door HHM wordt toegepast. De claim dat Berenschot niet wordt gevolgd is vanuit ons perspectief dan ook niet correct. Sterker nog, de volledige systematiek zoals uiteengezet door Berenschot wordt nog tot in groter detail gevolgd, waarbij niet alleen een uitsplitsing op alle door Berenschot benoemde onderdelen is gepubliceerd, maar in sommige gevallen zelfs een diepere uitwerking van mee is gegeven. Aanbieders is gevraagd om aan te geven wat vanuit hun perspectief niet correct is en wat die specifieke waarde dan moet zijn. De onderbouwing hiervan is door HHM getoetst. Indien de onderbouwing voldoende was, heeft dit geleid tot wijzigingen in de berekeningen. Waar aanbieders de claim niet konden onderbouwen met objectieve bronnen, is ervoor gekozen om de wijziging niet door te voeren.</p> <p>Hoewel de systematiek in de uitwerking in definities en details verschilt, is door de aanpak van de regio Alkmaar en HHM niet alleen de systematiek van Berenschot gevolgd, maar ook in de geest van Berenschot. De inkoopsystematiek richt zich volledig op de wenselijke transformatie (terugdringen van jeugdigen in jeugdhulp, door de focus te leggen op doorlooptijden, passende jeugdhulp, doelgerichte aanpak en een integrale gezamenlijke aanpak van zowel aanbieders als gemeente. Ook dit ligt zoals hierboven wordt aangetoond in lijn met de adviezen van Berenschot (respectievelijk pagina 7 en 8). De regio Alkmaar heeft het volledige advies van HHM overgenomen, omdat wij ook van mening zijn dat er niet van objectief vastgestelde tarieven moet worden afgeweken, indien die volgens een passende en landelijk gebruikelijke systematiek zijn vastgesteld.</p>

Bezwaar- maker 5	Op 6 april 2022 heeft Berenschot Groep B.V. een handreiking gepubliceerd voor gemeenten en aanbieders betreffende kostprijzen in de Jeugdwet; de update. Uitgaande van het aanbod welke Opdrachtgever aanbiedt aan Opdrachtnemers komt dit niet overeen met de handreiking gepubliceerd door Berenschot, op basis waarvan Opdrachtgever in het verleden de tarieven wel baseerden. Samenvattend bevat de zorg van bezwaarmaker het gegeven dat Opdrachtgever onvoldoende het advies van Berenschot Groep B.V. heeft gevolgd en op basis hiervan een reële kostprijs en reël tarief aanbiedt aan de opdrachtnemers. In de online bijeenkomsten, plaatshebbend in december 2021/januari 2022, zijn weliswaar de adviezen van Bureau HHM gepresenteerd en is er gelegenheid geweest tot het indienen van reacties, echter ervaren wij niet dat wij gehoord zijn in deze bijeenkomsten gezien het tariefmodel wat nu is neergelegd door de netwerkorganisatie Alkmaar.
Reactie	Naar aanleiding van de marktverkenning is er op alle afzonderlijke reacties/vragen van jeugdhulpaanbieders een antwoord gegeven. In een aantal gevallen heeft dat geleid tot aanpassingen van parameterwaarden. De handreiking van Berenschot is verschenen na het openbaar maken van de aanbestedingsdocumenten en is als zodanig dus niet in de aanbesteding meegenomen. De handreiking kan wel een onderdeel zijn van de Ontwikkelafels.

Bezwaar- maker 5	Op 6 april 2022 heeft Berenschot Groep B.V. een handreiking gepubliceerd voor gemeenten en aanbieders betreffende kostprijzen in de Jeugdwet; de update. Uitgaande van het aanbod welke Opdrachtgever aanbiedt aan Opdrachtnemers komt dit niet overeen met de handreiking gepubliceerd door Berenschot, op basis waarvan Opdrachtgever in het verleden de tarieven wel baseerden. De gehanteerde opleidingsmix met bijbehorende tarieven sluit niet aan bij de huidige druk op de jeugdzorg, personeelstekort en prijsniveau anno 2022. Vanuit het verslag tariefonderzoek wordt in de voetnoot gemeld dat Bureau HHM zich baseert op de volgende gegevens: “Deze waarde werd door KPMG gevonden in 2014, na een breed onderzoek bij aanbieders naar de kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 na de gemeenten is gedecentraliseerd en nadien in vele trajecten bevestigd. Dit percentage weerspiegelt bij een organisatie met een normaal personeelsverloop de verhouding tussen blijvend personeel dat jaarlijks hoger wordt ingeschaald en nieuwe medewerkers die lager ingeschaald worden” (Bureau HHM, tarievenonderzoek 2023, bijlage G, pagina 9).
Reactie	Bezwaarmaker gaat in op de hoogte van het percentage van het maximale salaris van een schaal. Het Bureau HHM hanteert als basiswaarde 93% van het maximum, maar heeft naar aanleiding van de marktverkenning dit percentage opgehoogd voor de hogere opleidingsniveaus vanwege de krappe arbeidsmarkt in de regio.

Bezwaar- maker 5	Op 6 april 2022 heeft Berenschot Groep B.V.1 een handreiking gepubliceerd voor gemeenten en aanbieders betreffende kostprijzen in de Jeugdwet; de update. Uitgaande van het aanbod welke Opdrachtgever aanbiedt aan Opdrachtnemers komt dit niet overeen met de handreiking gepubliceerd door Berenschot, op basis waarvan Opdrachtgever in het verleden de tarieven wel baseerden. In de huidige aanbesteding lezen wij geen vergelijkbare tarieven en verbazen wij ons over het grote verschil in kostprijsstarief tussen Bureau HHM en de Berenschot Groep.
Reactie	De 'kostprijzen' uit de handreiking van het Bureau Berenschot laten zich niet zo makkelijk vergelijken met de tarieven die het Bureau HHM adviseert. De gemeenten hanteren in de nieuwe aanbesteding een indeling naar producten, niet naar opleidingsniveaus. Alleen voor consultatie zijn tarieven per opleidingsniveau vastgesteld. Het Bureau Berenschot rekent met normproductiviteitspercentages die niet aansluiten bij de systematiek/situatie in de regio Alkmaar. Verder is niet bekend met welke schalen per opleidingsniveau Berenschot rekent. Daarnaast hebben de gemeenten ook de gehandicaptenzorg meegewogen in de tarieven. En de wijze van toerekening van de component overhead verschilt tussen het Bureau HHM en het Bureau Berenschot. Berenschot rekent relatief meer overhead toe aan de lagere opleidingsniveaus.

Bezwaar- maker 5	Op 6 april 2022 heeft Berenschot Groep B.V. een handreiking gepubliceerd voor gemeenten en aanbieders betreffende kostprijzen in de Jeugdwet; de update. Uitgaande van het aanbod welke Opdrachtgever aanbiedt aan Opdrachtnemers komt dit niet overeen met de handreiking gepubliceerd door Berenschot, op basis waarvan Opdrachtgever in het verleden de tarieven wel baseerden. Berenschot geeft aan dat verhoging van de kostprijs nodig is om innovatie van de jeugdzorg te kunnen bekostigen. Gezien de uitkomst van het tariefonderzoek door Bureau HHM, welke niet zoals in het verleden zijn gebaseerd op onderzoek van de Berenschot Groep, en daarbij behorend aangeboden tarief blijft er voor aanbieders geen ruimte meer voor innovatieve projecten of het onderling afstemmen waar cliënten het beste op hun plek zijn.
Reactie	De gemeenten willen graag gezamenlijk innoveren. Aanpassingen in de bedrijfsvoering van jeugdhulpaanbieders voor veranderingen in de markt of doorontwikkeling van de reguliere taken horen uit de reguliere bedrijfsvoering van jeugdhulpaanbieders te worden gefinancierd. De gemeenten hebben ook aangegeven dat zij graag gezamenlijk willen leren en ontwikkelen. Het kan voorkomen dat er daarna een specifieke ontwikkeling ingezet moet worden om nieuwe producten of werkwijzen te ontwikkelen en implementeren. Op dit moment valt de impact nog niet vast te leggen, omdat de gemeenten deze ontwikkeling samen met jeugdhulpaanbieders uitwerken. De gemeenten maken budget vrij voor innovatie gelinkt aan de gezamenlijke ontwikkeling. Vanuit gemeenten en jeugdhulpaanbieders wordt een investering verwacht. Dat hoeft niet altijd financieel te zijn.

De was-woordt lijst:

<p>Bezwaar- maker 4</p>	<p>Bijlage F.6 Handreiking Was-woordt lijst, Product 4 LVG incl. Bh incl. DB gaat over naar product 3 milieu voorziening: Drie-milieuvoorziening betreft een voorziening waarbij wonen, onderwijs/dagbesteding en vrije tijd wordt geboden op het terrein van de jeugdhulpaanbieder. Bij dit perceel is er sprake van besloten wonen met 24-uurs toezicht/beveiliging en zeer intensieve behandeling en begeleiding in een overzichtelijke groep. Bij deze cliënten is hier geen sprake van. De cliënt is woonachtig in een gezinshuis. De enige optie voor deze cliënten is volgens het aanbod het product Gezinshuis. De tariefstelling van dit product ligt aanzienlijk lager in vergelijking met de eerdere afgegeven indicatie 4 LVG incl. Bh incl. DB (tarief € 268,37). Bij de tariefstelling Gezinshuis 2022 (€ 181,12 per etmaal) zou dit op basis van 365 etmalen een opbrengst verlaging € 31,8 k per cliënt tot gevolg hebben. Gezien de tariefsverlaging bij het product Gezinshuis van € 181,12 naar € 143,66 (-/- 21%) is de impact op jaarbasis -/- € 45,5 k per cliënt.</p>
<p>Reactie</p>	<p>De was-woordt lijst is een richtlijn en geen in beton gegoten indicatiewijzer. Opdrachtgever gaat ervan uit dat de indicatiestelling voor betreffende cliënten indertijd was ingegeven door de hulpvraag en afgestemd is op het hulpaanbod en daarmee samenhangend product. Het afgegeven 4 LVG product (incl. behandeling, begeleiding en dagbesteding) past binnen de gangbare 3 milieuvoorzieningen. Indien het past bij de hulpvraag om cliënten met zware LVG-problematiek te laten verblijven in gezinshuisvormen met mogelijke additionele hulp is dat ook binnen de nieuwe productstructuur mogelijk, zolang dat past bij de hulpvraag en de veiligheid niet in het geding is. In de nieuwe productstructuur blijft dat nog steeds mogelijk.</p>
<p>Bezwaar- maker 4</p>	<p>Bijlage F.6 Handreiking Was-woordt lijst, Product 3 LVG incl. BH incl. DB gaat over naar product Fasehuizen (lichte behandelgroepen): Voor ons als jeugdhulpaanbieder behoort de overgang van deze cliënten naar het product Fasehuizen (lichte behandelgroepen) niet tot de mogelijkheid. Jeugdigen in een fasehuis worden opgevangen in een groep. Een groep gericht op het 'zelfstandig worden' van jeugdigen en is in die zin een voorloper van een zelfstandigheidstraining. De problematiek die de jeugdige ervaart, alsmede de leeftijd van de jeugdigen maakt additioneel toezicht en extra begeleiding noodzakelijk. De jeugdige is door de problematiek of de leeftijd (nog) onvoldoende zelfredzaam om zelfstandig te kunnen wonen, waardoor begeleiding noodzakelijk is. De behandeling wordt vormgegeven door de pedagogisch medewerkers op de groep, ondersteund door een gedragswetenschapper. De zorg in het fasehuis is gericht op zelfstandigheid. De cliënt is woonachtig in een gezinshuis en valt derhalve niet in dit perceel. De tariefstelling van dit product ligt aanzienlijk lager in vergelijk met de eerder afgegeven indicatie 3 LVG incl. BH incl. DB (€ 220,02). Bij de tariefstelling Gezinshuis 2022 (€ 181,12) zou dit een opbrengst verlaging € 11,6 k per cliënt tot gevolg hebben. Gezien de tariefsverlaging 2023 bij het product Gezinshuis van € 181,12 naar € 143,66 (-/- 21%) is de impact op jaarbasis -/- € 27,8 k per cliënt.</p>
<p>Reactie</p>	<p>De was-woordt lijst is een richtlijn en betreft geen in beton gegoten indicatiewijzer. Opdrachtgever gaat ervan uit dat de indicatiestelling voor betreffende cliënten indertijd was ingegeven door de hulpvraag en afgestemd is op het hulpaanbod en daarmee samenhangend product. Het indertijd afgegeven 3LVG product (incl. behandeling, begeleiding en dagbesteding) past binnen een fasehuis of behandelgroep, eventueel aangevuld met additionele hulp. Indien het past bij de hulpvraag om cliënten met gemiddelde LVG-problematiek te laten verblijven in gezinshuisvormen met mogelijke additionele hulp is dat ook binnen de nieuwe productstructuur mogelijk, zolang dat past bij de hulpvraag en de veiligheid niet in het geding is. In de nieuwe productstructuur blijft dat nog steeds mogelijk.</p>